

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет будівництва та транспорту
Кафедра архітектури та інженерних вишукувань

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ВБ 1 Історія архітектури України (4, 3ст курс)

Реалізується в межах освітньої програми

Архітектура та містобудування

за спеціальністю 191 Архітектура та містобудування.

на першому рівні вищої освіти.

Розробник:

Бородай С.П., старший викладач

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри архітектури та інженерних вишуквань	протокол від <u>04.06.25</u> № <u>14</u>
	Завідувач кафедри <u>Бородай Д.С.</u>

Погоджено:

Гарант освітньої програми Бородай Д.С.Декан факультету, де реалізується освітня програма Соларьов О.О.

Рецензія на робочу програму надана

Терещук О.М.
Видрух

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

Гвар (Марія Тарасен)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 02.07 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	ВБ 1 Історія архітектури України							
2.	Факультет/кафедра	Факультет будівництва та транспорту/ Кафедра архітектури та інженерних вишукувань							
3.	Статус ОК	Вибірковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)								
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	Освітньо-професійна програма «Архітектура та містобудування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування» кваліфікація:бакалавр архітектури.							
6.	Рівень НРК	6 рівень							
7.	Семестр та тривалість вивчення	8 семестр: 1-15 тиждень 5 семестр: 1-15 тиждень							
8.	Кількість кредитів ЄКТС	8 семестр				5 семестр			
		5				5			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні /семінарські		Лабораторні			
		Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.
	8 семестр (4 курс)	30	-	30	-	-	-	90	-
	5 семестр (3ст курс)	30	-	30	-	-	-	90	-
10.	Мова навчання	Українська							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Старший викладач Бородай Сергій Петрович							
11.1	Контактна інформація	Кабінет №431e; тел.050-344-10-96;e-mail boroday1@gmail.com							
12.	Загальний опис освітнього компонента	ОК «Історія архітектури України» у 8 та 5 семестрах відповідно – оволодіння студентами архітектурної спеціальності знаннями з історії української архітектури протягом її тисячолітнього розвитку і процесу формування української архітектури в аспекті виховання у них культурного і державницького світогляду, навчання сучасного проектування з урахуванням національних особливостей України, необхідного фахового рівня.							
13.	Мета освітнього Компонента	Метою ОК «Історія архітектури України» у 8,5 семестрі є вивчення стадій розвитку, визначення основних рис типологічного, конструктивно-тектонічного та художньо-образного і стильового рішення видатних пам'яток архітектури, виявлення взаємозв'язків і взаємовпливів архітектури України з архітектурою і культурою сусідніх народів, становлення її національної своєрідності.							
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на вміннях, навиках та знаннях з таких освітніх компонентів як: Історія мистецтв, Історично-філософські студії. Об'ємно-просторова композиція, Громадянська освіта , Архітектурна композиція.							

		2. Освітній компонент є основою для таких освітніх компонентів як: Архітектурне проектування, Дизайн архітектурного середовища, Ландшафтна архітектура, Архітектурне робоче проектування, Реконструкція міської забудови
15.	Політика академічної доброчесності	Дотримання академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти передбачає виконання студентами індивідуальних завдань, що виключає можливість плагіату і копіювання. завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної або наукової діяльності. Порушенням академічної доброчесності при вивченні ОК «Архітектурне проектування» вважаються : академічний плагіат, академічне шахрайство (списування, обман, видавання чимось виконаної роботи за власну), використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: Академічний плагіат – оцінка 0 , повторне виконання завдання. Академічне шахрайство – анулювання отриманих балів; повторне проходження оцінювання повторне виконання несамотійно виконаної роботи; Використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань – відсторонення від виконання роботи, оцінка 0, повторне проходження підсумкового контролю
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4974
17.	Ключові слова	Архітектурні пам'ятки; стилістичні ознаки; містобудівні особливості; планувальна структура; архітектурний стиль; архітектурні деталі.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде ...	Як оцінюється РНД
ДРН 1. Здатен аналізувати основні стадії формування вітчизняної історії архітектури; типи будинків і споруд, які утворились на кожному історичному етапі;	Творче та аналітично-практичне завдання, модульний контроль, залік
ДРН 2. Здатен визначити конструктивно-тектонічні особливості пам'яток архітектури; композиційні і художньо-образні риси архітектури;	Творче та аналітично-практичне завдання, модульний контроль, залік
ДРН 3. Здатен визначити стильові характеристики архітектури і їх специфічні особливості, а також тенденції розвитку зодчества України;	Творче та композиційно-практичне завдання, модульний контроль, залік
ДРН 4. Здатен визначати найважливіші пам'ятки архітектури на кожному етапі формування;	Творче та композиційно-практичне завдання, модульний контроль, залік
ДРН 5. Здатен аналізувати творчість видатних майстрів архітектури, їх внесок у загальний процес розвитку архітектури	Творче та розрахунково-практичне завдання, модульний контроль, залік

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота дена			Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
Тема 1. Зміст курсу «Історія архітектури та містобудування України». Історичні передумови розвитку української архітектури. - Історичні витoki розвитку архітектури та містобудування України. - Розвиток Київської Русі в 1-й половині X ст. Монголо-татарське іго. - Передумови зародження козацтва в Україні - Запорізької Січі. Іван Мазепа. - Національне відродження у XVIII-XIX ст. в Наддніпрянській Україні. - Національно-патріотичний рух у Галичині у XIX на поч. XX ст. - Архітектура Північного Причорномор'я. - Античні міста Північного Причорномор'я, їх містобудівна структура. - Особливості житлової забудови	2	2	-	4	2,5,7,10,11,12,13, 14,22

¹Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

античних міст Північного Причорномор'я. - Поховальні споруди Боспорського царства. - Характерні особливості архітектури міст Північного Причорномор'я періоду античності (VI ст. до н.е. - IV ст. н.е.)					
Тема 2. Архітектура трипільського періоду. - Трипільська культура – стародавня протокультура сучасної України. - Особливості поселень раннього етапу трипільської культури. - Планування трипільських поселень на середньому етапі їх розвитку. - Пізньотрипільські поселення. - Культові та релігійні мотиви у трипільській архітектурі. Значення трипільської культури. - Архітектура України ранньослов'янського та ранньокіївського періоду: містобудування, будівельні матеріали та конструкції. - Історичні передумови зародження слов'янського суспільства. - Особливості ранньослов'янських поселень I-V ст. н.е. - Культові споруди східних слов'ян ранньокіївського періоду. - Будівельна техніка Київської Русі раннього періоду. - Містобудівні прийоми у період становлення Київської Русі.	2	2	-	6	2,5,7,10,11,12,13, 14
Тема 3. Архітектура Київської Русі. - Основні характерні риси архітектури Київської Русі. - Десятинна церква та інші древньоруські храми – продовження традицій візантійської архітектури. - Особливості архітектури житла в Київській Русі. - Софійський собор - головний християнський храм древньої Русі. - Досягнення будівельного мистецтва Київської Русі у XI-XII ст. - Архітектура культових споруд Київської Русі. - Культова архітектура Київської Русі періоду розквіту (кінець X - сер. XI ст.).	2	2	-	6	2,6,7,10,11,12,13, 14,15,17

- Особливості архітектури Києва та Переяслава (X- XI ст.). - Архітектура культових споруд Київської Русі (XI-XIIст.). - Культові споруди Чернігова, Галича (XII-XIII ст.)					
Тема 4. Архітектура України періоду формування української народності (XIV-XVII століття). - Містобудування та будівельні технології в Україні періоду розвитку феодальних відносин. - Архітектура оборонних споруд – замків середньовічної України. - Культові споруди в Україні XIV-XVII ст. - - Архітектура західних земель та Львова XV-XVII ст. - Особливості архітектури Придніпров'я XVII ст.	2	2	-	6	2,6,7,10,11,12,13, 14,15
Тема 5. Архітектура українського бароко. - Історичні умови та загальні риси розвитку архітектури та містобудування у XVII-XVIII ст. - Житлова та світська архітектура кінця XVII- поч. XVIII ст. - Архітектура бароко в Наддніпрянщині та Центральній Україні. - Архітектура бароко в Західних землях України. - Архітектура українського бароко (Сумщина). Воскресенська церква у Сумах. Спасо-Преображенський кафедральний собор у Сумах. - Церкви і собори Глухова і Путивля. - Церкви і собори в Охтирці.	2	2	-	6	2,7,10,11,12,13, 14,15
Тема 6. Архітектура класицизму в Україні. Загальна характеристика. Містобудування. - Загальні риси архітектури класицизму в Україні. - Розвиток міст Південної України у кінці XVIII – на початку XIX ст. Особливості міст Центральної та Слобожанської України періоду класицизму. - Реконструкція українських міст у першій половині XIX ст. - Архітектура будівель і споруд епохи класицизму в Україні. - Архітектура житла України кінця XVIII – початку XIX ст. - Будівництво адміністративних спо-	2	4	-	10	2,7,10,11,12,13, 14,15,17 АРХІТЕКТУРА КЛАСИЦИЗМУ В УКРАЇНІ. ЗАГАЛЬ- НА ХАРАКТЕРИС- ТИКА. МІСТОБУ- ДУВАННЯ.

руд в Україні в період класицизму Особливості архітектури торгових будівель та споруд XIX ст. в Україні. - Архітектура навчальних закладів та інших громадських будівель кінця XVIII – XIX ст. в Україні. - Палацово-садибне і садово-паркове зодчество класицизму в Україні. - Архітектурні особливості дворянських і поміщицьких садиб Північно-Східної України XVIII – XIX ст. - Ландшафтна і садово-паркова архітектура в Україні періоду класицизму. - Архітектура культових споруд класицизму в Україні. - Особливості архітектури культових споруд Центральної України. - Архітектура класицизму в культових спорудах Сумщини.					
Тема 7. Дерев'яна архітектура України XIV – XIX століть. Конструктивні та композиційні прийоми. - Історичний розвиток дерев'яної архітектури в Україні в XIV-XIX ст. - Будівельні технології та архітектурно-композиційні прийоми в дерев'яній архітектурі України. - Конструктивні рішення дерев'яних будівель.	2	2	-	6	2,7,10,11,12,13, 14,15
Тема 8 . Архітектура дерев'яних культових споруд України у XIV-XIX ст. - Загальна характеристика дерев'яної культової архітектури України у XIV-XIX ст. - Композиційні прийоми в архітектурі дерев'яних культових будівель Західноукраїнських земель. - Особливості архітектури дерев'яних церков Центральної та Північно-Східної України. - Дерев'яні дзвіниці. - Розвиток містобудування в Україні в кінці XVIII – на початку XIX століть. - Відомі архітектурні ансамблі центральної частини міст України XVIII – XIX ст. - Особливості унікального явища у світовому містобудуванні – заснування нових міст Південної України.	2	2	-	6	2,7,10,11,12,13, 14,15

Нові містобудівні принципи планування міст Південної України					
Тема 9. Народна архітектура України. - Основні фактори, що впливали на розвиток народної архітектури України до початку XX ст. - Особливості народного житла Правобережної України. - Народна архітектура Лівобережжя та Півдня України. - Типологічні види народного житла України. Господарські споруди народної архітектури України.	2	2	-	6	2,7,10,11,12,13,14,15
Тема 10. Архітектура стилізації та еклектики другої половини XIX сторіччя. - Стильова характеристика періоду. - Розвиток містобудування в середині-кінці XIX ст. - Сакральна архітектура. Архітектура громадських будівель України в XIX ст. - Особливості архітектури житла України в другій половині XIX ст. - Будівлі і споруди архітектури еклектики і стилізації в Україні. - Аналіз будівель і споруд архітектури еклектики і стилізації в Україні.	2	2	-	6	2,5,7,10,11,12,13,14,15,17,21
Тема 11. Архітектура модерну в Україні на початку XX ст. - Стильові особливості архітектури України на початку XX століття. - Містобудівні процеси в Україні на зламі XIX-XX ст. - Культові споруди в період модерну. Архітектура громадських будівель України на початку XX ст. - Архітектура житлових будинків України на початку XX ст. - Будівлі і споруди архітектури модерну в Україні на початку XX ст. - Аналіз будівель і споруд архітектури модерну в Україні на початку XX ст.	2	2	-	6	2,5,6,10,11,12,13,14,15,20,21
Тема 12. Архітектура авангарду 20-30-х років XX сторіччя. - Стильова характеристика періоду 1920-1930 рр. - Розвиток містобудування в Україні в період архітектури авангарду. - Ансамблі і комплекси.	2	2	-	6	2,5,10,11,12,13,14,16,18,19,21

- Архітектура громадських будівель України на початку XX ст. - Архітектура житлових будинків України на початку XX ст. - Будівлі і споруди архітектури авангарду в Україні 20-30-х рр XX ст. - Аналіз будівель і споруд об'єктів архітектури авангарду в Україні 20-30-х рр. XX ст.					
Тема 13. Становлення архітектури радянського класицизму 1933-1955 років. - Стильова характеристика української архітектури 1933-1955 рр. - Містобудівні процеси в Україні в період становлення радянського класицизму. - Архітектура громадських будівель і споруд України в 1933-1955 рр. - Житлова архітектура України в 1933-1955 рр. - Будівлі і споруди архітектури радянського класицизму 1933-1955 рр. в Україні. - Аналіз будівель і споруд архітектури радянського класицизму 1933-1955 рр. в Україні.	2	2	-	6	2,3,4,7,8,10,11,12,13,14,18
Тема 14. Архітектура індустріального мінімалізму кінця 50-х початку 80-х років XX століття в Україні. - Особливості та стильова характеристика періоду. - Розвиток містобудування в Україні в період 1950-1980 років. - Архітектура громадських будівель України в 1950-1980 рр. - Житлова архітектура та будівництво в Україні в період індустріального мінімалізму. - Загальна характеристика постмодернізму та його розвиток в Україні.	2	2	-	6	2,3,4,7,8,10,11,12,13,14,18
Тема 15. Стильові напрямки в сучасній архітектурі України. - Загальна характеристика постмодернізму та його розвиток в Україні. - Містобудування в Україні в кінці XX- на початку XXI ст. - Архітектура громадських будівель України з 1980-х років.	2	-	-	4	2,3,4,7,8,10,11,12,13,14,18,22

- Архітектура житлових будівель в Україні в сучасний період. - Аналіз будівель і споруд архітектури індустріального мінімалізму кінця 50-х початку 80-х років XX століття і постмодернізму кінця XX - початку XXI сторіччя в Україні.					
Всього	30	30	-	90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Здатен аналізувати основні стадії формування вітчизняної історії і її архітектури; типи будинків і споруд, які утворились на кожному історичному етапі;	<i>Дедуктивні методи</i> – пов’язані із формулюванням загальних положень, норм, законів та їх застосуванням до основ архітектурного проектування, демонстрація матеріалу за допомогою мультимедійних технологій. <i>Практичні методи</i> - передпроектний аналіз за індивідуальним завданням Використання платформи MOODLE, ZOOM під час змішаної форми навчання.	12	Робота з архівними документами, методичними вказівками, довідниками, посібниками, проектами-аналогами, інтернет-ресурсами	18
ДРН 2. Здатен визначити конструктивно-тектонічні особливості пам’яток архітектури; композиційні і художньо-образні риси архітектури;	<i>Методи гармонізації творчого пошуку</i> , пов’язані з диференціацією архітектурного задуму на графічні складові <i>Практичні методи</i> - формування схем взаєморозміщення архітектурних елементів та взаємозв’язків між окремими складовими Використання платформи MOODLE, ZOOM під час змішаної форми навчання.	12	Засвоєння теоретичного матеріалу, робота з архівними документами, методичними вказівками, довідниками, посібниками, проектами-аналогами, інтернет-ресурсами	18
ДРН 3. Здатен визначити стильові характеристики архітектури і їх специфічні особливості, а також тенденції розвитку зодчества України;	<i>Методи функціонального моделювання</i> : пов’язані з диференціацією архітектурних об’єктів на композиційні складові <i>Комплексний метод архітектурного проектування</i> - поєднання теорії і практики при навчанні, інтеграція творчого пошуку при врахуванні функціональних та естетичних вимог щодо архітектурних об’єктів. <i>Практичні методи</i> - виконання індивідуальних архітектурних завдань Використання платформи MOODLE,	12	Робота з архівними документами, методичними вказівками, довідниками, посібниками, проектами-аналогами, інтернет-ресурсами	18

	ZOOM, під час змішаної форми навчання.			
ДРН 4. Здатен визначати найважливіші пам'ятки архітектури на кожному етапі формування;	<i>Комплексний метод архітектурного проектування</i> - поєднання теорії і практики при навчанні, інтеграція творчого пошуку при врахуванні функціональних та нормативних вимог щодо при проектуванні архітектурних об'єктів. <i>Практичні методи</i> - виконання індивідуальних функціонально-планувальних та композиційних завдань Використання платформи MOODLE, ZOOM, під час змішаної форми навчання..	12	Робота з архівними документами, методичними вказівками, довідниками, посібниками, проектами-аналогами, інтернет-ресурсами.	18
ДРН 5. Здатен аналізувати творчість видатних майстрів архітектури, їх внесок у загальний процес розвитку архітектури	<i>Комплексний метод архітектурного проектування</i> : пов'язаний з одночасним вирішенням композиційних, функціональних і конструктивних завдань при проектуванні архітектурних об'єктів <i>Практичні методи</i> - проектування конструктивних креслень за індивідуальним завданням. Використання платформи MOODLE, ZOOM під час змішаної форми навчання.	12	Робота з архівними документами, методичними вказівками, довідниками, посібниками, проектами-аналогами, інтернет-ресурсами.	18

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1.Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Модуль 1 – 40 балів			
1.	Індивідуальні творчі графічні завдання після закінчення кожної теми (8 завдань)	32 бали /32%	По закінченню вивчення теми
2.	Виконання практичних тематичних завдань на практичних заняттях (4 завдання)	8 балів / 8%	По закінченню вивчення теми
Модуль 2 – 60 балів			
3.	Індивідуальні творчі графічні завдання після закінчення кожної теми (6 завдань)	24 бали /24%	По закінченню вивчення теми
4.	Виконання практичних тематичних завдань на практичних заняттях (3 завдання)	6 балів / 6%	По закінченню вивчення теми
5.	Підсумковий залік в кінці семестру	30 балів /30%	По закінченні семестру

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Індивідуальні творчі графічні завдання після закінчення кожної теми (14 тем)	<2 балів Індивідуальне творче завдання не відповідає поставленим задачам	2 бали Індивідуальне завдання в цілому відповідає поставленим задачам, виконано на достатньому рівні	3 бали Індивідуальне завдання відповідає поставленим задачам, виконано на достатньо-високому рівні з незначними помилками	4 бали Індивідуальне завдання відповідає поставленим задачам, виконано на високому рівні
Виконання практичних тематичних завдань на практичних заняттях	<0,5 балу Відповіді на поставлені питання неправильні, поверхневі, неповні чи відсутні	0,5 балів Відповіді на поставлені питання в цілому правильні, але поверхневі, неповні	1-1,5 балів Відповіді на поставлені питання в цілому правильні, логічні але, не зовсім повні	2 бали Відповіді на поставлені питання правильні, повні, логічні, вичерпні. Наведені рисунки
	<15 балів	15-20 балів	21-25 балів	26-30 балів
Підсумковий залік в кінці семестру	Студент не володіє вивченим матеріалом, пам'ятки архітектури та їх стилістику знає погано, або зовсім не знає	Студент посередньо володіє вивченим матеріалом, в цілому знає пам'ятки архітектури, їх стилістику	Студент добре володіє вивченим матеріалом, в цілому знає пам'ятки архітектури, їх стилістику	Студент повністю володіє вивченим матеріалом, добре знає пам'ятки архітектури, їх стилістику

5.3.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над індивідуальним графічним завданням	Кожне практичне заняття
2.	Усний зворотний зв'язок на вивчений матеріал по кожній темі	Кожен тиждень
3.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час складання заліку	Під час складання заліку в кінці семестру

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. О. Горбик. Всесвітня історія архітектури... Частина 1: Архітектура первісної доби... — Київ: [самвидав], 2018. (загальний огляд світової і первісної архітектури, включно з українською).
2. Історія української архітектури / Ю.С. Асєєв, В.В. Вечерський, О.М. Годованюк та ін. ; За ред. В.І. Тимофійенка. — К.:Техніка, 2003. — 472 с.

3. Б. Л. Єрофалов. Архітектура незалежного Києва. У 2 т./ Київ: Видавничий дім А+С, 2020. – Т. 1: 828 с.; Т. 2: 832 с. – ISBN 978-617-7765-102 (історія архітектури Києва періоду незалежності).
4. Архітектура України на сучасному етапі / В.П. Дахно, В.И.Єжов, С.К. Кілессо та ін.- К.: Будівельник, 2004. - 152 с.
5. Архітектура Радянської України / В.П. Дахно, С.К. Кілессо, Н.С. Коломієць та ін.- К.: Будівельник, 2006. - 160 с.
6. Г.С. Шевцова. Генеза української дерев'яної церкви: світовий контекст і унікальність. – Харків–Київ: Видавець Олександр Савчук, 2019. – 276 с. (монографія про особливості традиційної дерев'яної церковної архітектури)
7. Н.С. Кияниченко. Архітектура України 1917-1967. - К.: Будівельник, 2007. -144 с
8. Історія українського мистецтва // Архітектура: В 6 т. / Ред. кол. М.П. Бажан, Ю.С. Асєєв, В.А. Афанасьєв та ін. – К: Мистецтво другої половини XIX – XX століття., 2000. - Т. 4 Мистецтво. – С. 17 – 45.
9. Архітектура України на сучасному етапі / В.П. Дахно, В.И.Єжов, С.К. Кілессо та ін.- К.: Будівельник, 2004. - 152 с.

6.1.1. Методичне забезпечення

10. Історія архітектури України. Курс лекцій для студентів 4 (Зст) курсу денної форми навчання за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування» на першому рівні вищої освіти // укл. С. П. Бородай / Суми: СНАУ, 2025 р. – 165 с. <https://is.gd/t3e0fN>
11. Історія архітектури України. Курс лекцій для студентів 2 с.т. курсу денної форми навчання за спеціальністю 191 "Архітектура та містобудування" / укл. С. П. Бородай / Суми: СНАУ, 2022 р. <https://is.gd/sK5R57>
12. Історія архітектури України. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для студентів 2 с.т. курсу денної форми навчання за спеціальністю 191 "Архітектура та містобудування" / укл. С.П. Бородай / Суми: СНАУ, 2022 р. <https://is.gd/O1GLAj>
13. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з дисципліни «Історія архітектури і містобудування (історія архітектури України)» для студентів III курсу напряму підготовки 6.060102 «Архітектура», А.С. Бородай, С.П. Бородай.
14. Пакет візуального супроводження з дисципліни «Історія архітектури і містобудування», А.С. Бородай.
15. Роботи методичного фонду.

6.1.2. Інші джерела

15. Просторова конструкція верхів української дерев'яної церкви: світові аналогії і самобутність / Г. Шевцова. // Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування, № 59 (2021), с. 152–160
16. Українська Академія Архітектури: історія, надбутки і втрати... / А. Пучков. // Архітектурний вісник КНУБА, № 22-23 (2021)
17. Чепелик В.В. Український архітектурний модерн / Упорядник З.В. Мойсеєнко-Чепелик. – К.: КНУБА, 2000. -378 с.
18. Ясєвич В.Е. Архитектура Украины на рубеже XIX-XX веков.
19. Бородай С.П., Бородай Д.С.. Роль графіки у генерації архітектурної ідеї. Збірник наукових праць за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, молодих учених і науково-педагогічних працівників «Архітектурний рисунок у контексті професійної освіти» / За ред. В.В. Ніколаєнка. – Полтава : ПолтНТУ, 2017. – (с.24-33).
20. Бородай Д.С., Бородай А.С., Бородай С.П., Історико-архітектурні особливості стародавніх архітектурних ансамблів України на прикладі комплексу Молченського монастиря у м. Путивль Сумської обл. Харків, ХНУБА №3, 2025. – С.

